

DEBRECZENI LAPOK

ELŐFIZETÉSI-ÁR:

Egész évre 2 frt
Fél évre 1 „
Vidékre egész évre 60 krajczárral több.

Hirdetés árak egyezség szerint. — Nyilttér sora 10 kr.

Felelős szerkesztő:

THAN GYULA.

Kiadó és laptulajdonos:

SCHWARZ I. IMRE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Debreczen, Széchenyi-utca 1813. szám.
Minden e lap szellemi, vagy anyagi részét illető küldemény ide intézendő.

A DEBRECZENI LAPOK megjelenik minden vasárnap.

Egyes szám ára 4 kr. Kapható minden tőzsdében

Előfizetési felhívás.

A „Debreczeni Lapok“ pályafutásának második évében az olvasó közönség részéről oly meleg pártolásban részesül, a milyennel hetilap alig dicsekedhetik. Rövid idő alatt nagy és díszes csoport sorakozott lobogónk alá, amely csoport odaadó pártolással tüntette ki a mi becsületos törekvésünket.

A „Debreczeni Lapok“ szerkesztősége és kiadóhivatala vállvetve törekedett oda, hogy ezt a fokozott mérvben megnyilatkozó pártolást a lap magas nivóra emelésével viszonzza, hogy költséggel, fáradsággal, nagy áldozattal bár, de olyan lappá tegye, mely kimerítően ölelje fel a hét eseményeit, közöljön szépirodalmi, társadalmi és ismeretterjesztő cikkeket.

A „Debreczeni Lapok“ a legnagyobb hetilapja Debreczennek s daczára annak, hogy egyuttal a legolcsóbb is, az egyetlen amely az olvasó közönségét, előfizetőit ajándékokban, kedvezményekben részesíti. Lapunk kiadóhivatala minden két hétben egy

JÓSZIV SORSJEGYET

ingyen sorsol ki az előfizetők között. Ezenkívül talánymegfejtőink között évenként

ötvenkét szépirodalmi művet

ajándékban osztunk ki.

Mind e törekvésünkben gondoskodásunk tárgya volt hogy az olvasó megta-

lálja lapunkban „a mulatságos időtöltés“ című rovatot is s hogy a talányok közlésében is a változatosságot és érdekességet tartjuk szem előtt.

Hogy hivatásunknak becsülettel feleltünk meg, legfényesebb példa rá az a páratlan lelkesedés, amelylyel olvasóink immár díszes nagy csoportja folyton, nőttön-nő.

Most, hogy lapunk új évnegyedbe lépett bizalommal fordulunk olvasóközönségünkhöz, hogy az előfizetést megújítani, lapunkat ismerőseik, barátjaik körében terjeszteni sziveskedjenek.

A „Debreczeni Lapok“, városunk legnagyobb, legterjedelmesebb és legolcsóbb hetilapja.

Előfizetési ára:

Egy évre 2 frt.

Félévre 1 „

Negyedévre 50 kr.

Vidékre egy évre 60 krral több.

Az előfizetési pénzek, — vidékről legcélszerűbben postautalványon — a „Debreczeni Lapok“ kiadóhivatalába Debreczen, Széchenyi-utca 1813. sz. a. küldendők be.

Olvasóink ismételt és mindnagyobb pártolását, lapunk terjesztését kéri

tisztelettel:

a „Debreczeni Lapok“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Hazaszeretet és a népiskolák.

A legközelebb lefolyt öröm és gyász-ünnepek alkalmával, olyan jelenségeket láttunk a népiskolák legtöbbszörében, melyek nagyon is megérdemlik, hogy velük foglalkozzunk. A márczius 15-iki ünnep örömmel hatott át minden magyar embert; a márczius 20-iki gyász mély fájdalmat, őszinte kegyeletet támasztott szerte az országban és örömmünk, bánatunkban a népiskolák növendékei, hazánk leendő polgárai is osztoztak!

Nem vagyunk barátai, sőt határozottan elítéljük azt, hogy a népiskolák politikai tárgyalások, tüntetések színhelyül használtassanak fel, de annál többre becsüljük azon tanítókat, akik a nemzeti ünnepüket arra használják fel, hogy tanítványaik szívében hazaszeretetet ébresztsenek!

Az ilyen tanítók megbecsülhetlenül áldásos munkát végeznek, mert a tanítók egyik legmagasztosabb feladatát az képezi, hogy a gyermekeket, a hasznos ismereteken kívül, hazaszeretetre is neveljék. Tessék elhinni, hogy a tanító beszéde jó talajra lel a gyermekek szívében s egy hazafias tanító jó polgárokat nevel a hon számára. Öreg emberek hivatkoznak arra az életben, amit tanítójuktól hallottak. Mindez pedig arról tanuskodik, hogy a tanító hazafias, a gyermekek felfogásához mért, okosan alkalmazott beszéde tanításai megfogalmazanak a gyermeki fogékony kebelben és jó gyümölcsöt teremnek az életben.

A „DEBRECZENI LAPOK“ TÁRCÁJA

Fájó emlék.

Hej beh jó kedvvel is
Jártad azt a tánczot; —
Hej nekem meg beh fájt
Az a te jó kedved,
Az a nagy vigságod!

Csaltál, csalogattál
Mosolygó szemekkel . . .
— Akkor meg, akkor meg
Hej beh megkinoztál
A nevetéseddél!

Boldog voltál nagyon, —
— Boldog volt a párod —
Jobban esett tán, hogy
Együtt neveltétek
A te csalfaságod!

Beh jól is mulattál! . . .
Meg se láttál engem;
Pedig ott állottam,
Szívem reményeit
Temtettem, temtettem! . . .

Kiss Pál.

Megalkuvás.

Irtá: Szilágyi Gyula.

Hiába küzdöttem a csáb ellen, nem tudtam ellentállani. Százszor megesküdtem, hogy nem fogok ezután a színház tájéka felé menni, nem nézem meg többet, még ha legujabb alakítását is mutatná be a közönségnek, mely ép úgy bolondult játéka után, mint én nemcsak játéka után.

Igen, szerettem a művésznőt, de legkevésbé szerettem benne a művészetet. Művésze az, mely legtöbb okot ad nekem a féltékenységre. Ott a kuliszák mögött mindenki olyan bizalmas, mintha az a tudat, hogy a színpalak között vagyunk, mindent megengedne, még azt is, hogy úgy beszéljünk a nővel szemben, mintha csak folyton nemét tekintenők. Gyűlöltem az öltözője mellett ácsorgó fiatal uracskokat, vedlett öregeket, üldözni szerettem volna a virágadományozókat, arczul ütni a szerzőket, kik kivágott ruhákat és estélyöltözéket irnak elő és leszurni a színészeket, kik az előírás szerint imádoztam ajkairól még csókot is kapnak.

Ilyenkor felszisszentem, és nélkül ugrottam fel helyemről, hagytam el a nézőteret és rohantam öltözőjébe.

— Margit még nincs itt? kiáltám az öltöztetőnőnek, pedig egy perczcel előbb még a színpadon láttam, csakhogy csókolódnai és

ezért kivántam, bár csak már itt lenne, hogy lecsókoljam az illetéktelen ajkak nyomait.

Mikor aztán Margit végre bejöhett, szemrehányásokkal, kétségbeeséssel fogadtam.

— Végre! De elhuztad megint a szerepedet! Az a nyomorult megmerészelt csókolni igazán.

— Megcsókolt, de mégsem csók az, csak színpadi és az nem számít.

— Dehogyan nem.

— De hát mit csináljak?

— Ne engedd magad.

— Ha asszony volnék, de hisz ismered e színház szokásait, ama művésznőket, kik férjjel bírnak, nem szabad, ha a művésznő vagy a férj azt ellenezi, de a szerencsétlenséget, kikre férj nem jutott, joga van a színészeknek megcsókolni. Hatalmadba áll, te tethsz róla s ha akarod, már két hét múlva, nem csókolhat meg, anélkül, hogy őt leszurnod kellene.

— Igaz, hatalmamban áll! kiáltám, de azután elhallgattam. Hatalmamban áll, hogy Margitot nőül vegyem, hisz szeret, én is imádom őt és mégsem vehetem el. Szerethetem, de nőmmé nem tehetem, tiltja becsületem, nevem tisztasága, özvegy anyám folyton előttem lebegő tisztas alakja, nemes arca. Ezt a leányt tegyem feleségemmé, tegyem anyám gyermekévé s ez a leány csókolja az ősz matrona ajkait azokkal az ajkakkal, melyeket már nem egy férfi a színpadon kívül is érin-

A nép fiai, midőn elvégezték az elemi osztályokat, a házi tűzhelyhez, az ekeszarvához térnek. Ezeknek nincs alkalmuk a továbbképzésre, ezek azon ismeretekkel érik meg, melyeket a népiskolákban elsajátítanak. Azért fontos, hogy az elemi iskolák tanítói nemcsak írás, számolás és hasonló ismeretekre, hanem kiválóan a hazaszeretetre, a polgári kötelességek pontos teljesítésére is megtanítsák a pór nép gyermekeit.

Azt tapasztaljuk, hogy a megélhetési viszonyok nehezülésével mindinkább szaporodnak azon álapostolok, akik a nép tudatlansága és hiszékenysége számíttva, a meghasonlás átkos tüzeit szítják a nép között. A jól, a hazaszeretethez nevelt nép, nem fog hallgatni a népamítók lelkiismeretlen beszédére, hanem elutasítja magától azokat, akik felzavarják a nép békéjét, hogy a zavarosban önjavukra hallásszanak.

Ezért van szükségünk arra, hogy a nép fiai, akik felsőbb iskolázásban nem részesülnek, olyan tanításban részesüljenek az elemi iskolában, mely tanítás maradandó és hasznos nyomot hagyjon ismeretük világában. Az a tanító, aki ilyen irányban törekszik nemes feladatát teljesíteni, méltó az elismerésre, méltó a nemzet halábjára.

Tudjuk mi azt, hogy hazánk története kitűnő ősök nagy tetteitől ragyog, de tudjuk mi azt is, hogy a követendő példákkal foglalkozni a népnek nincs ideje. Ezért kell a népiskolában eltöltött időt úgy felhasználni, hogy az életbe kilépő gyermek legalább annyit tudjon, a mennyire okvetlenül szüksége van az életben. Ilyen elengedhetlenül szükséges tudásnak tartjuk mi a polgári kötelességek teljesítésének ismeretét.

Téved az, aki azt hiszi, hogy a nép eleget tesz kötelességének, ha a földet

szorgalmasan műveli. Nekünk értelmes, a hazát szerető, a polgári kötelességeket teljesíteni akaró köznépre van szükségünk. A nemzet nagy háztartásában minden emberre ki van szabva a munkakör, a kötelesség. Ha a népet, annak fiait okosan neveljük, a jövő polgárok kötelességének kifogástalan teljesítéséből nagy előny származik magára a nemzetre és közös mindnyájunkra nézve.

Már az eddig elmondottakból is világos, de a köztapasztalat is igazolja, hogy a tanítók hazafias munkássága nagyon meglátszik az általuk helyes irányban oktatott nemzedéken. A gyermek mintegy magába szívja tanítójának okos tanácsait, mely megmarad az élet számára és sok ember tetteit az iskolában elsajátított ismeretek, jó tulajdonok irányítják.

Vannak esetek, melyek kitörülhetlenül vésődnek a gyermek emlékébe. Egy márczius tizenötödiki lelkes, hazafias ünnepély vagy az ehhez hasonló és a nemzet életében felmerült mozzanatok, a történelem kimagasló alakjai nagy tetteinek, honszeretelének, önfeláldozásának kellő rajzolása megmarad a gyermek emlékében, megmarad a férfikor számára is.

A mai legelső paedagógiai elv, hogy a gyermekek az élet számára szükséges ismeretekben neveltesse. Kérdjük, van-e szükségesebb magára az egyénre, épen úgy mint a nemzetre nézve, mint a hazaszeretettel kellő ápolása? E nélkül az ember nem teljesítheti azt, amit tőle méltóan elvár hazája, nemzete! Aki hazaszeretettel neveltetett, a ki ismeri a hazája iránt való kötelességeket, azon ember teljesíti mindazt, amit egy jó honpolgártól elvárunk. Neveljük tehát a népet, a nép fiait a hazaszeretettel. Erre nézve pedig a tanítók tehetnek legtöbbet, azon tanítók, akik legközelebb is megmutatták, hogy hazafias

kötelességüket hiven teljesítették akkor, midőn tanítványaik szájába adták a szabadság ígéinek hangoztatását és példát mutattak arra, hogyan kell a hazát szeretni, a hazafias eszmékért lelkesülni.

Az őszinteségről.

Az őszinteség azon szép tulajdonosság, melyet magáról mindenki állít, de mely mégis legkevesebb ember tulajdona.

Megdicsérik az őszinte embert, de ha őszinteségét velünk szemben gyakorolja azt mondjuk, hogy goromba. Az Alcestek őszinteségét senki, vagy csak igen kevesen fogadják szívesen. Berzsenyi, a miért verseit Kölcsey kissé szigorúan bírálta meg, három évig haragudott rá.

Legkevésbé türi az őszinte szót a hiu ember és a zsarnok. A magasabb polcon levő emberek annyira hozzá vannak szokva a sima hízogó beszédhez, ahhoz, hogy a mit ők mondanak minden helyes és bölcs, hogy alárendeltjeik legszerényebben nyilvánított ellenvéleménye egyetlen gorombaságnak tűnik fel előttük.

Bátorság kell az őszinte szó kimondásához.

Legtisztelendőbb a föllebvalóval szemben nyilvánított őszinteség. Különösen nagy erkölcsi bátorság kell ahhoz, hogy valaki annak mondja meg nyíltan az igazat, még ha jó indulatját kockáztatja is, a kitől kenyeré függ.

Sok ember önzésből nem beszél őszintén, a másik kényelemszeretettel, csak hogy vitatkoznia ne kelljen, de a legtöbb mégis bátorsághányból.

Az idejében hangoztatott őszinte szó sok rosszt tett megakadályozhat. Ezt sokan belátják s szívök mélyén kárhoztatják az igazságtalanul eljáró embert, de nem mernek szólni, bátorságuk fölmondja a szolgálatot.

Ha a királyok s más magas polcon levő emberek mindig őszinte tanácsadókkal volnának környezve, sokkal kevesebb rosszt történhetne meg a világon. Nem jó tanácsadó, nem hű szolga az, ki ura gyengéinek hízogó.

tett? Igen, Margit nem tagadta, Margit bevallotta szerelmünk keletkezésékor azonnal és így szolt hozzám:

— Tudja, nem vagyok mai leány, huszonhat multam a nyáron, színésznő vagyok, bizsergő vérrrel, heves, vad természettel, önmagam és jobb érzésem leigázó indulatokkal, melyek szabad élet, féktelen szerelem után áhitoznak. Lehet hogyha szenvedélyem első kitörésekor önt láttam volna meg először, ön lett volna az utolsó is. De így, ne kérdezze, kiknek, de több férfinak voltam már szerelme és ön csak az utolsó lesz, de nem első és utolsó. Ha szeretni akar, ne kérdezze multamat, szeressen, ne mérlegelje önfeláldozásomat, hogy állandóan kedvese akarok maradni, de ne is gondoljon arra soha, hogy nejjé tegyen. Tudom, hogy ezt öntől, kinek örökölt erkölcsiségét és nézetét ismerem, nem kívánhatom.

S én nem mérlegeltem az áldozatot az első hetekben. De azután beláttam, hogy mégsem van ez jól így. Örültem szeretnem s mégis minden perczen itt hagyhat, joga van hozzá, nem köti eskü. Külön lakunk, ma még nála lehetek, fogad, holnap már becsukhatja előttem ajtaját, az ő lakásához nincsen jogom, ez nem az enyém is, az enyém anyámnál van. De ha eskü kötné hozzám, ha nem rendelkeznek önmaga felett szabadon, hanem tőlem, urától függene, akkor nyugodtabb, boldogabb lennék, nem gyötörne, nem tenne tönkre, és nem pusztitna el a féltékenység.

Nem bírtam tovább. Nőmmé akartam tenni és önérzetem, melyet százszor és százszor kikacagtam, nem engedte és anyám iránti végtelen szeretetem és tiszteltem megtiltotta. Nem, az ő ajkai ne érintsék anyám ajkait. De azután egy gyenge perczenben, mikor nagyon bántott a balga lelkiismeret,

oda borultam anyám elé s bevallottam neki mindent.

S anyám szomorú arezczal, fájdalommal hallgatá és én kétségbeesetten vártam a retentő ítéletet az ő ajkairól, mely kimondja: Feledd e nőt, nem méltó reád, s ha fiam akarsz maradni engedelmeskedni fogsz.

Nem e szavakat mondá, nem ez volt ítélete. — Fiam! nagy hibát követtél el, hogy elragadtad magad egy oly nő irányában, ki nem mondhatja el magáról, hogy megőrizte leányi ártatlanságát. De azt nem engedhetem meg, hogy te viszonyt folytass egy nővel, kitől szabadulni nem fogsz tudni soha, — mert úgy szereted, mint férj szereti hitvesét. — S ha már így szereted, — ha már lemondani nem tudsz róla, ha szerelme és birhatása nélkül boldogtalan lennél egész életedre, úgy kötelességed önmagad és anyád irányában — kit a te boldogtalanságod szintén boldogtalanná tenne — de kötelességed a leány irányában, kit nemcsak szeretni, de becsülni is akarsz, az, hogy nőül vedd őt, add neved neki és a te tiszta neved nem engedi hozzá férközni a gyanu árnyékát sem. Vedd nőül, én elfelejtem, a mit mondottál, én fogom tudni leányomként szeretni, de fogok tudni leányomként vigyázni is reá.

Nem feleltem, csak leborultam anyám lábai elé, megragadtam áldásos kezét s csókjaimmal borítam. Azután rohantam Margithoz, megvittem az örömhirt.

— Mondád, hogy hatalmamban áll megtiltani azt, a mi nekem nem tetszik. Nos, meg fogom tiltani két hét múlva, hogy téged bárki is megcsókoljon. Jegyesem vagy, anyám akaratát folytán két hét múlva megtartjuk az esküvőt.

— Nem gondoltam akkor komolyan, a

mit mondottam! felelte hebegve Margit, de azért tuláradó örömmel.

— Ne tégy ellenvetéseket édes.

— S te megtudsz alkudni multammal?

— Megtudok alkudni.

— Legyen. Jegyesed vagyok és két hét múlva nőd, kinek csak egyetlen ezéja van: törekedni élete minden percében igaz boldogságod után.

Margit nőm lett. S Margitot nem érintette többé idegen ember ajaka.

S megtudtam alkudni csakugyan Margit multjával?

Boldog voltam, de boldogságom végtelenségét meg-megzavarta a mult halvány árnyéka. Ha én lehettem volna az első, ki ajkai virulását érezte, ha én birhattam volna őt először és egyedül! Hiába, bántott a mult, nem volt őszinte a multtal való megalkuvás.

De azután, mikor már fel sem léphetett, de akkor, midőn fugyermekkel ajándékozott meg, mikor anya lett, akkor igazán megalkudtam multjával — szívemben.

Margit e nap így szolt hozzám:

— Bűnös szerelmi napjaim nyomtalanul elenyésztek, a mi szerelmünknek gyümölcsét megadta az Uristen. Most igazán meg kell alkudnod multammal, — mert hiába hitegetsz, elboruló homlokodról leolvassam, mi bánt — most meg kell alkudnod, hogy arezpirulás nélkül nézhessek gyermekem szeméibe s mint becsületes anya nevelhessem fel tisztességben őt.

Némán csókoltam meg nőm láztól égő ajkát, azután lehajoltam, csókot nyomtam — most először — halvány kezére is. És e percztől fogva megalkudtam az ő multával és nem kísértett az soha.

Legutálatosabb az olyan ember, kinek soha sincs egyéni véleménye, hanem minden előtte szóló viszhangjává válik. A ki mindenre fejet hajt, bármit mondjanak előtte, mindent helyesnek, igaznak állít és ha a másik perczen egy másik ennek éppen ellenkezőjét vallja, épp úgy helyesli minden szavát. Legnagyobb zavarban van az ilyen ember, ha két, egymással vitatkozó egyén kéri ki véleményét. Ijedten hebeg, kapkod a szavak után, mindkettőnek igazat akarva adni. Az ilyen ember szava, ha aztán kiismerik semmi súlylyal sem bír, tekintélyét teljesen eljátsza.

Némely embernek annyira természetében van a hazugság, hogy képtelen őszintén beszélni, minden czél és haszon nélkül hazudozik, pedig a közmondás szerint könnyebb a hazug embert utól érni, mint a sánta lovat.

Van az őszintéknek egy faja, mely épp oly ellenszenves mint a kétszínű. A ki nem elvből, nem is igazság szeretetből őszinte, hanem feltűnési vágyból: Hogy őt ezért megdicsérik, megbámulják; tetszeleg magának az őszinte szerepében.

Sok, u. n. vezérférfiu nagy népszerűségnek örvendő képviselő nagy szájjal, dagályos, hangzatos szónoklatokat tart az elnyomott népről, a népszabadság szentségéről! — S otthon veri béreseit, ha szólni mernek becsukatja. A társadalmi szokások, az illem sokszor megtiltják az őszinteséget. Társaságba találkozunk egy olyan emberrel, kit nem szenvedhetünk, de az illem azt parancsolja, hogy örvendezzünk a szerencsének, egymásnak udvariasságokat mondjunk, szóval — hazudjunk.

Már egész kis gyermekek hizelgő beszédmodort sajátítanak el, szép néniük nevezik, kedveskednek a vendégnek, mert szülőiktől úgy tanulják. Elhiszem, hogy sokszor kényelmetlen a gyermek őszintesége, könnyen zavarba hozza szüleit. De ha az anya nem úgy neveli gyermekeit, hogy ezek mindig igazat mondjanak, vagy éppen rájuk parancsol, hogy atyjuk előtt valamit elhallgassanak, vagy az igazságtól eltérően adják elő — és tőle sem hallják mindig a teljes igazságot — ne csodálkozzon, ha aztán neki is hazudnak, és nem tisztelik úgy, mint kellene.

A családi életben már sok félreértésnek, számos szerencsétlenségnek lett okozója az őszinteség hiánya. Egyetlen szócska, mely az igazságnak meg nem felel, a hazugságok egész láncolatát vonja maga után.

A férjnek nem szükség mindent tudni, mondja sok asszony, egy kis ártatlan hazugságot még nem dől össze a világ. Nem ám! de megrendül a bizalom a családi boldogság főkelléke!

Egy fiatal asszonynak számos jó tulajdonságai mellett az a hibája volt, hogy kissé nagyon szerette a czifraságot, ékszeret. Egy gyémánttal kirakott mellű nagyon szemet szurt neki, többször kérte férjét, hogy vegye meg neki. Ez gyöngéden bár, de határozottan kijelentette, hogy ez nem az ő anyagi körülményeihez való és ha már azt a pénzt megtudják takarítani, sokkal okosabb, ha gyermekeik számára félreteszik. Az asszony először sirt, majd duzzogott, de végül úgy lát-szott belenyugodott, mert nem beszélt többet róla s a napok megint a régi csendes békében folytak. Csak az tünt fel a férjnek, hogy egy nehány hónap óta sohasem elég a rendes konyhapéNZ, minden hónapban 10—20 frt pótléket kér a felesége. Mikor ennek okát kérdezte, neje kissé zavartan mentegetőzött, hogy reméli ez nem fog sokáig tartani, — de most minden olyan csodálatosan megdrágult! — Karácsonykor nagy meglepetés érte a férfit, mikor haza ment, neje örömtől égő arccal mutatta a régi óhajtott gyémántos tüt. A kedves nénikéje még a nyáron legutóbbi ittléte alkalmával hallotta, hogy ő mennyire vágyik erre a türe, hát most irt az ékszerésznek, hogy küldje el az ő kontójára karácsonyi ajándékul. A véletlen úgy hozta magával, hogy a férfit, ki vasuti hivatalnok volt, valami ügyben B.-be küldték, a hol a néni lakott.

A férfi gyöngéd szemrehányást tett a néniük pazarlásáért, — minek küldött olyan drága ajándékot!

De a néni elbámulva tiltakozott ellene, ő küldött ugyan karácsonyi ajándékul kolbászt, pulykát s másféle harapni valókat, de a tőről ninesen semmi tudomása. Férje kérésére az asszony remegve vallotta be, hogy 5 hónap óta mindent drágábban irt be jegyző könyvébe s a konyhapéNZből megtakarított 100 frtból vette meg a tüt.

Ez az eset a férj és nő között eddig uralkodó boldog összhangot nagyon megzavarta. A férfi nem tett ugyan szemrehányást, de meghidegült modora eléggé mutatta az asszonynak, hogy eljárt az ő tiszteletét, bizalmát s az égető könyvek, keserű önvád nem szerzik vissza többé soha.

— Még egy szomorú példáját mondok el ennek, ha házastársak közt nines meg a teljes őszinteség.

Egy fiatal férfinak neje, kissé hiu és könnyelmű volt. Nagyon szeretett szépen öltözködni, ékszereket tenni, bálba járni. Férje, ki nagyon szerette, nem tudta egyetlen kívánságát sem megtagadni. Am de a fényes életmód nem telt ki a jövedelemből, adósságot kellett csinálni. A nő mindig jobban költsékezett, az adósság nőtt s a gyöngé férjnek nem volt bátorsága nejét a körülmények felől fölvilágosítani. Mikor látta, hogy lehetetlen a bajból kigázolni, teljesen elesüggött, nem volt ereje a fölidézett bajjal szembe szállni: főbe lötte magát; nejének holtigtartó bánatot, kínzó önvádat és nyomorúságot hagyva örökölt. Pedig egy őszinte szó, kellő időben mindezt megakadályozhatta volna.

Lányi Ernőné.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara ujraalakítása.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara az idén ujra alakul. A tagok választását vezető központi bizottság Debreczen iparosaihoz és kereskedőihez következő felhívást intézi:

A kereskedelemügyi nm. m. kir. miniszteriumnak 1894. évi augusztus hó 16-án kelt 63171/1894. VI. sz. a. Debreczen szab. kir. város tanácsához intézett rendelete, a kereskedelmi és iparkamarának, a kereskedők és iparosok által leendő új választását elrendeli, miután azok megbízatása az 1868. évi VI-ik t. cz. 6. §-a szerint már a folyó 1895. évi január 15-én lejárt. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara tagjainak megválasztására jogosított helybeli lakosok névsorának egybeállításáról, az e czélra megválasztott központi bizottság már intézkedvén, figyelmeztetnek mindazon kereskedők és iparosok, kik magukat a törvények értelmében választó képeseknek érzik, mikép a már készen levő összeírást a Kossuth-utca 21. számú Komáromi háznál levő rendőrfőkapitányságnál alulírott jegyző hivatalos helyiségében f. évi ápril hó 3-ik napjáig a délelőtti hivatalos órák alatt tekintsek meg, hogy a netaláni kihagyások, vagy hiányos bejegyzések helyre hoztassanak, mert későbbi panaszok és felszólamlások figyelembe nem vétetnek.

Megjegyeztetik, hogy kereskedőnek tekintetik az, ki kereskedelmi üzletet jogosítottan s önállóan keresetképen folytat. Ide tartoznak a bankárok, pénzváltók, nagy és kis kereskedők, házalók, szatócsok stb. mindazok kik szállítással rendes keresetmódképen foglalkoznak, kik kereskedelmi vagy szállítási üzletet közvetítenek, mint bizományosok, kereskedelmi ügynökök és alkuszok; végre azon erkölcsi személyek-t. i. társaságok, részvénytársulatok vagy intézetek is, melyek ily üzletet folytatnak, milyenek a kereskedelmi társaságok, bankok, hitelintézetek, takarékpénztárak, zálogkölesön intézetek, biztosító-intézetek s a többi.

Iparosnak nézetik az, ki kézmű- vagy

gyáripart — ide érte a nyers bányatermékek feldolgozását is — hatósági jogositvány folytán önállóan és keresetképen folytat és így kizáratik az, ki valamely ipart mellékfoglalkozásképen vagy csak házi és gazdasági szükséglete fedezésére üz. Iparosnak tekintendők azon erkölcsi személyek, t. i. társaságok, részvénytársulatok, intézetek is, melyek hatósági jogositvány mellett ipart üznek. Egyes személy csak egy minőségben és csak egyszer foglalhat helyet az összeírásban ki mind kereskedést, mind ipart üz, azon üzlete után lesz az összeírás ivekben felveendő, a mely keresetével tulnyomó.

Debreczeni hírek.

* **Épül a gépjavító műhely.** Debreczen és messze vidékének legnagyobb ipartelepe, a magyar államvasutak gép- és kocsijavító műhelye építését már tényleg megkezdették. Tul a dohánygyáron munkások raja dolgozik az építési iroda épületén, meg az összekötő vágányok lerakásán. A gyári épületek építéséhez azonban csak később, — de mindenesetre még az idén kezdenek hozzá.

* **A ref. egyház köréből.** A ref. egyház husvét másod napján ismét tart ülést, melyen a mult gyűlés napirendjét tárgyalják folytatólágon. A gyűlés elnökei Kiss Aron püspök és Simonffy Imre főgondnok. A dal-egylet hangversenyének jövedelméből 1061 korona jutott a ref. egyetem javára. Ezt az összeget már be is szolgáltatták az egyház pénztárába.

* **Adakozás az egyetemre.** A zsidó hitközség tudvalevőleg 1000 frtos alapítványt tett a ref. egyetem javára. Az alapítvány második részletét, 200 frtot e héten fizette be a ref. egyház pénztárába a zsidó hitközség.

* **Iskola látogatások.** A helybeli kereskedelmi akadémiát, Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő s az ujonnan kiküldött kormánybiztos Szabó Kálmán helybeli kereskedelmünk e kiváló tagja, meglátogatták s ott töltötték a szerdai egész délelőttöt. Az egyes osztályok feleleteit meghallgatván, az eredménynyel megelégedve távoztak az intézetből.

* **A főiskolából.** A debreczeni ev. ref. főiskola akadémiai tanszakán a husvétii szünidő f. hó 7-én veszi kezdetét s tart bezárólag e hó 22-ig. A főgymnáziumban is 7-én ér véget a tanév második harmada, a mikor az értesítőket kiosztják. A husvétii ünnepkövetések választása szintén a mondott napon történik meg az akadémia valamelyik tantermében.

* **A sorozás eredménye.** Debreczen város területén az 1872, 1873 és 1874-ik évben született hadkötelesek sorozása hétfőn befejeződött. Mind a három korosztályba bevétellett összesen 83 hadköteles a közös hadseregbe és 7 a honvédséghez. Az eredmény igen gyöngé.

* **Dalestély.** A debreczeni iparos ifjuság önképző együletének dalköre, e hó 7-én vasárnap, a „Margit“-fürdő vendéglő disztermében dalestélyt tart, a mely igen sikerülnek ígérkezik. A meghívókat már szétküldték. Kik meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, azokat fölkéri a rendezőség, hogy aziránt ifj. C s i k e s Ferencz fodrászhoz, a daloskór jegyzőjéhez forduljanak.

* **Eljegyzés.** Juhász József helybeli polgár kedves leányát Rózát, mult hó 30-án jegyezte el Károlyi Ferencz helybeli iparos. — Ifj. Schwartz Samu p.-ladányi terménykereskedő, eljegyezte ugyanottani lakos Herskovics Herman ur kedves leányát Czilikét.

* **A tornaverseny.** A Debreczenben június hó első felében tartandó kerületi tornaversenyre serényen folynak az előkészületek. A rendező bizottság megalakítása most folyik. Az elnökség a szombatn tartott értekezlet megállapodása értelmében városunk társadalmának 130 előkelő, a tornaszat ügye iránt érdeklődő tagját kérte fel, hogy lépjenek a rendező bizottságba.

Tarkaságok.

— Tréfák. —
 — Miért ment vissza a pártid?
 — Csak nem lehetek örökké eljegyezve.
 — A csók gyufa, a mely lánggra lobbantja a sziveket.
 — Nos, voltál a gróf urnál?
 — Voltam.
 — Kifizette a kontóját?
 — Nem.
 — Talán azt mondta, hogy nem akar fizetni?
 — Nem mondta, de czélt rá.
 — Mivel?
 — Ledobott a lépcsőn.
 — Nagyszerű ez a falusi nép. A napokban lenn jártam egy községben és betévedtem az olvasóköri kávéházba. A pinczér oda ugrik hozzám és kérdi:
 — Mit parancsol?
 — Kapuczinert.
 — Igenis, kérem.
 Egy negyed órával később visszajön a pinczér:
 — Méltóztassék, itt a kapuczinert.
 Az ostoba leszede a kapuról a griffmadarat.
 — Mióta a német császár eltiltotta a katonáknak, hogy az utcákon dohányozzanak: nemesak füsttelen lőpor van, hanem füsttelen katona is!
 — A türelem sem egyéb, mint lustaság.
 A nagy urak esznek tengeri-rákot, mások csak tengerit.

Hajdumegyei hírek.

Eljegyzés. Csiha Sándor hajduböszörményi birtokos jegyet váltott Lovass Sándor érmihályfalvai nagybirtokos kedves és művelt nevelt leányával Rimay Irén kisasszonnyal.
A megye a múlt hóban. A vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 8-án, hétfőn délelőtt ülést tart. A közigazgatás jelentéseinek kívül egyéb nincs napirenden. Gróf Dégenfeld József főispán a konventi gyűlésekről f. hó 8-ára valószínűleg visszatér s a közigazgatási bizottság ülésén elnökölni fog.
A megyei sorozás. Befejezést ért a sorozás a megyében is. Az eredmény itt sem kielégítő. A nagy számban előállított katonakötelesek közül csak nagyon keveset találtak alkalmasnak a szolgálatra.
Csatornázás Hajdu-Dorogon. Hajdu-Dorog képviselőtestülete felhatározta, hogy a községet csatornáztatni fogja. A 11,000 frtba kerülő munkálatok már megkezdődtek, de a megye közgyűlése nem hagyta jóvá a dorogiak ez intézkedését, a kik most a belügyminiszterhez fölebbezik az ügyet.

A nyomorult.

— Egy leány sorsa. —
 Hugó Viktor egy nagy és szép művet irt a társadalom nyomorultjairól. Hogy azonban az távolról sem öleli fel a társadalmi szokások és szokások lánczában szenvedőknek minden alakját, azt tegnap is tapasztaltuk. De beszéljen maga az esemény.
 A vasuti váró-termek egyik sötét zugából előföhérlik egy fiatal leányarc.
 A rendőr megpillantja és szimatol.
 Aki kerüli a lámpafényt, annak oka van erre. Az igaz uton járó nem bujlik a világosság elől. A sötétség a bűnök paplanja.
 A rendőr egy lépést tesz a zug felé.

A leány összerenzen.
 Gyors mozdulattal vonja össze magán a fekete kendőt.
 A közbiztonság közege erre a rezzenésre tisztában van, hogy áldozat kerül a hálójába. Megragadja.
 — Hova utazik, hujom?
 Remegő hangon felel a leány:
 — Haza.
 — Had lássam az igazolványait.
 A leány fehér lesz, mint a meszelt fal, reszkető kezeiből kihull a kéktáblás könyvecske és a rendőr lábaihoz esik.
 A rendőr már tudja, hogy a könyvbé van a hiba.
 Néhány lapot fordít benne, aztán határozott hangon mondja:
 — Ebben a cselédkönyvbén hamisítás van!
 A leány lecsüggeszti a fejét, mint a megtört lilium.
 A rendőr meg van elégedve önmagával: behuny szemekkel lötte szíven a vadat.
 — Tudja-e, hogy az okirathamisítás nagy bűn?
 — Tudom.
 — Évekig szenved érte fogságot!
 — Tudom.
 — Ön sajátkezűleg irt egy bizonyítványt arról, hogy mint cseléd szolgált, holott ön nem szolgált, de helyette a szívével játszott.
 — Igaz.
 — Hát miért tette ezt a hamisítást?
 Zokogva felelt a leány:
 Nem akartam, hogy otthon az anyám szíve megrepedjen!

Közelvidéki hírek.

— **Eljegyzés.** Palicz János nyiregyházi nagy- és gazdag iparos kedves és művelt leányát Ilonkát folyó év április 2-án jegyezte el Bertalan Kálmán Nyiregyháza városának köztisztelőben álló — fiatal és tevékeny — rendőrtanácsos alkaptányá. Az eljegyzési ünnepélyre Nyiregyháza előkelőségei közül számosan voltak hivatalosak.
 — **Nagy alapítvány a sárospataki főiskolának.** Mudrány András szabolcsi földbirtokos, aki a múlt hónap 28-án halt el, nagy alapítványt tett a sárospataki főiskola és a szabolcsi evangélikus református egyház javára. 1892. október 20-án kelt végrendeletét márczius 31-én hirdették ki a sátoralja-újhegyi törvényszéknél. E végrendelet értelmében összes zemplénmegyei birtokait, nevezetesen: a liskai határban levő körülbelül 300 hold rétjét, szegilongi házait, földjeit, szőlőjét, kereszturi birtokait, tokaji uriházát és a pinczejében levő összes hegyaljai borait a sárospataki evangélikus református főiskola tápintézete kapja. Ezt az örökséget 70,000—80,000 forintra becsülik. A szabolcsi evangélikus református egyházra hagyományozta Mudrány összes szabolcsi birtokait (körülbelül 200 katasztrális hold), továbbá paplakul szabolcsi kastélyát nagy gyümölcsös kertjével együtt.
 — **A nyiregyházi városi dalegylet.** Santroch Alajos karnagy vezetése alatt f. 1895. évi ápril hó 7-én vasárnap az iparegyesület szent-mihály utcai dísztermében saját egyleti czéljaira dalestélyt tart. Felülfizetéseket az egylet köszönettel fogad s hirlapilag nyugtáz. Belépti díj: személyenként 60 kr. Kezdeté este 8 óraker. Műsorozat; 1. Király induló Huber K. 2. Szív hullámok, dalegyveleg Szentirmay E. 3. Bilincs Gaal F. 4. Bármerre jár, dalegyveleg Lányi E. 5. Olasz dalok Gaal F. 6. Tarka madár Hoffer K. 7. Szabadsággal Huber K.
 — **Árviz.** Nyiregyházáról írják: A Tisza és mellékfolyói veszedelmesen áradnak. A Nyírség belvizei kiszámíthatatlan sok kárt okoznak. Dombrádtól Beestereczig négyezer hold fekszik egy tagban az ár alatt. A Lónyay-csatorna és a Tice hatalmasan megáradtak. A hóolvadás most kezdődik jóformán és nagyobb áradás csak ezután várható. A Tisza Tisza-ujlaktól lefelé mindenütt árad. Tokajnál másfél métert emelkedett a víz állás egyetlen éjszakán. A síkságról pedig özönlik le a Tiszába a csatornákon a hó lé. — Kiöntött

a folyó Rakamaz fölött és elborította az országutat, úgy hogy a közlekedés lehetetlen. Különösen el van árasztva a vármegye északi része,

Szaván fogta.

— Családi jelenet. —
 A menyecske jóra való asszony volt, csak vizet, az ura azonban jobbra való volt, mert bort ivott. Ilyenformán kétségtelen dolog, hogy az asszony csak esőben, de az ura minden alkalommal elázott.
 A jóra való feleség mindég panaszkodott az anyósának, hogy milyen rossz ember az ő ura. Ő mindég éjjel egykor fekszik le, mert várja az urát. Vajha egykor hazajönne az ő férje is.
 Tegnap nagyon korán kelt az asszony s éppen akkor jött haza az ura is.
 — Szervusz anyjuk.
 — Semmi szervusz. Hát ilyenkor kell haza jönni?
 — Micsoda? — hát nem korán jövök kaza.
 — Nekem korán, de neked későn.
 Ugyan, ugyan mi lesz belőled, hát a világ nyelvére nem adsz semmit; hiszen szégyenletbe a föld alá kellene bujnod.
 A férj erre hirtelen felugrik:
 — Igazad van anyjuk. Add ide hát a pincze kulcsot!

Ujdonságok.

— **Olvasóinkhoz!** Lapunk vidéki előfizetőit az új évnegyed alkalmából tisztelettel kérjük fel, hogy az előfizetés mielőbbi beküldése iránt intézkedni sziveskedjenek, nehogy lapunknak czimükre leendő küldésében fennakadás álljon elő. Az előfizetések legczélszerűbben postautalványon a „Debreczeni Lapok“ kiadóhivatalának címelve (Debreczen, Széchényi-utca) küldendők be.
 — **Isteniszteletek.** Vasárnap délelőtt az ev. ref. templomokban a következő lelkészek tartanak isteniszteleteket: a nagytemplomban Mindszenti Imre segédlelkész, a kistemplomban Szilágyi Imre segédlelkész a Kosuth-utcai új templomban K. Tóth Kálmán lelkész, az ispotálytemplomban Dicsőfi József lelkész. — A róm kath. templomban d. e. pálmászentelés, nagy körmenet, ezt nagymise követi, azután passió, 7 óraker Kovács Márk segédlelkész, 1/2 12 óraker pedig Pálffy segédlelkész tart misét. Délután keresztény tanítás, 3 óraker litánia, 4 óraker rózsafüzér. — Az ágost. hitv. evang. templomban délelőtt 10 óraker Materny Lajos lelkész tart isteniszteletet.
 — **A debreczeni egyetem és a belügyminiszter.** Perczel Dezső belügyminiszter jóváhagyta a városi közgyűlés közelebbi azon határozatát, miszerint a föllállítandó debreczeni egyetem egy jogi tanszékének javadalmazására a házi pénztár költségvetésébe 100,000 frt fölvehető legyen. A hitfelekezeti egyetem föllállításának megadására nézve azonban még csak ezután fog határozni.
 — **A kir. tábla építése.** A városi tanács a Széchényi-utczára tervezett kir. táblai palota építési munkáinak biztosítására kibocsátotta az árlejtési hirdetményt. Az építési költségek a belügyminiszter által 169520 frt 14 kr-ra helyesbítették. Az árlejtés meghirdetésével egyidejűleg megalakított a vállalati általános feltételekben meghatározott bizottság az építés ügyeinek vezetésére. A bizottság elnöke Simonffy Imre kir. tan. polgármester, helyettese Körner Adolf tanácsnok, tagjai: Puky Gyula kir. táblai elnök, Abraham László t. főügyész, Stáhl Géza id. főmérnök. Az építés vezetésével a tanács Novák Ferenc építész bízta meg; az építés ellenőrzésével pedig Stáhl Géza id. főmérnököt. Az összes építkezés teljes befejezésének határideje 1896. május 30-ka. Az árlejtést f. évi április 20-ikán tartják meg.

— **A debreczeni Kossuth-szobor.** Hosszabb idő óta szünetel az adakozás a debreczeni Kossuth szoborra. A lelkes bajnokok, kik vezérszerepet vállaltak, most újabb s erősebb akciókra készülnek, hogy a tervet közelebb juttassák a megvalósuláshoz. Az eddigi adakozások kimutatását most készítették el s a végösszeg tizennégyezerhatszáz koronát tün- tet fel. Ezt az összeget legalább is három- szor ennyire kell emelni, hogy a tervbe vett szobor felállítása megtörténhesék.

— **Gazdák értekezlete.** A folyó év és hó 2-án a városháznál hatóságilag egybehi- vott értekezleten nyert megbízatásomhoz ké- képezt ezennel tisztelettel felkérem a város- területén levő majorsági földek tulajdonosait, hogy a mezőőrök felfogadása és területi be- osztása tárgyában tartandó értekezleten folyó évi április hó 7-én azaz vasárnap d. e. 10 órakor a timár ipartársulatnak Kisváradutczán levő áruccsarnokában saját jól felfogott érde- kükből minél számosabban megjelenni szi- veskedjenek. Koszorus Lajos.

— **A lelkesválasztás.** Az ev. ref. pres- byterium vasárnapi közgyűlésén jelentést tett az illető küldöttség a választó joggal bíró egyháztagnak ideiglenes névjegyzékének ösz- szeállításáról. Ezután hosszú, élénk vitát pro- vokált az a kérdés, hogy pályázat útján való választás, vagy pedig meghívás által töltés- sék-e be a Kossuth-utczai templom mellé szer- vezett s Dicsőfi Józsefnek néh. Könyves Tóth Mihály lakására költözése következtében me- gűresedett lelkesi állomás. — Voltak, a kik a meghívás módja mellett foglaltak állást. Más- sok a pályázat útján való választást kíván- ták. A vitában részt vettek: gróf Dégenfeld József, Puky Gyula, Szinay Gyula, Némethy Lajos, Kiss Albert, Szabó József (v. főszám- vevő), Márk Endre, Kovács József. A kérdést szavazással döntötték el. A többség a választás módját fogadta el. Dávidházy János espe- resnek a lelkesválasztás idejéről f. é. novem- ber első napját fogják ajánlani. Az üres lel- keszi állomás ideiglenesen addig is betöltendő lévén, a lelkeszi kart megbízták, hogy a he- lyettes lelkesz díjazására nézve a legközelebbi közgyűlésre adjon véleményt, a melynek tár- gyalása után kéri fel az esperest, hogy az ideiglenes helyettesítésről gondoskodjék.

— **Az egyetemi hangverseny ered- ménye.** A létesítendő debreczeni egyetem, az Emke és Vöröskereszt-egylet debreczeni fiók- jának pénztára javára, mult hó 22-ik és 23-ik napján megtartott nagy hangverseny és mű- kedvelői előadásnak, valamint az azt megelőző főpróbának anyagi eredménye, illetőleg a tiszta bevétel 3184 korona és 40 fillér, mely összeg a rendező bizottságnak előzetes megállapodása szerint a fentebb megnevezett három czélra egyenlő arányban osztandó szét.

— **A dalegylet közgyűlése.** A debre- czeni dalegylet április hó 7-én, vasárnap dél- után 3 órakor a városháza nagy tanácstermé- ben tartja évi rendes közgyűlését, melynek tárgyai lesznek: 1. Évi jelentés felolvasása. 2. Számvizsgálók jelentése a pénztár állásá- ról. 3. Határozat hozatal a költségeloirányzat felől. 4. Tiszteletbeli tag választása. 5. Tiszt- ujtás.

— **Az országos diák-kongresszus,** mint már megemlítettük, az idén Debreczenben fog összeülni. Már véglegesen meg van állapítva, hogy mikor fog a kongresszus lefolyni. Az előkészítő bizottság elhatározta, hogy a diák- szövetség kongresszusa május 14-én veszi kez- detét és három napig tart, tehát 14-én, 15-én és 16-án tartja üléseit. A budapesti egyetemi kör elnöke, Martos Ferencz levelet intézett az előkészítő bizottsághoz, melyben az egyetemi kör nevében ajánlja, hogy a kongresszus áp- rilis hó 25, 26 és 27-én tartassék. A rendező bizottság Martos ajánlatát fontolóra vette és elhatározta, hogy tekintettel az itteni visz- nyokra, mérlegelve a körülményeket, nem esatlakozik Martos indítványához és a kong- resszus lefolyását május közepére állapította meg. — Az előkészítő bizottság a napokban megállapítja a kongresszus egész lefolyását, de már elhatározatott, hogy május 14-én, az első napon, a nagyerdei Dobos-pavillonban nagyszabásu majális tartanak, 15-én délelőn pedig a zenede hangversenytermében szintén nagyszabásu matiné lesz válogatott műsorral.

Az előkészítő bizottság ügybuzgó működése biztosíthatja a debreczenieket arról, hogy a kongresszus hivatásához méltó lefolyást fog venni.

— **A debreczeni bonne szeminárium.** A debreczeni (árok-utczai) községi kisdedő- vodánál 1894. évi november hó 1-én meg- nyílt állandó menedékházi 6 hónapos tanfo- lyam, valamint az ezzel kapcsolatosan családi gyermek-felügyelőnk képzésére vezetett 5 hónapos tanfolyam (bonne-seminárium) a kisdedővő törvényben az engedélyező miniszteri rendeletben meghatározott gyakorlati képzést befejezvé: nyilvános vizsgálatát f. április hó 29. és 30. napjain fogja megtartani. Ez alkalmossal állandó menedékház vezetésére képe- sítő vizsgálatra jelentkezhetnek még olyan nők is, a kik f. április hó 27-ig a tanfolyamot ve- vető óvónőhöz benyújtandó hivatalos közira- tokkal igazolják 1. 18—40 év közötti életko- rukat, 2. 6 elemi iskolai osztályt végzésüket, 3. testi épségüket és egészségüket, 4. eddigi előéletüket és foglalkozásukat, 5. nyilvános kisdedővő intézetben egy esztendei gyakorla- tukat. Minthogy a vizsgálat alkalmával 10 állandó menedékházi dajka nyer képesítést, 5 pedig a családi gyermek-felügyelet külön tanfolyamát is bevégi, felhívom az érdekel- tet menedékházi, és kisdedővodai hatóságok fig- yelmét, valamint általuk a kisdedékekkel bíró uri családok érdeklődését a debreczeni kettős tanfolyam szakszerűen kiképzett menedékház- vezetőnőire és családi gyermek felügyelőnőire, bönnejaira. Debreczen, 1895. április 5. Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő.

— **Az ideai távgyaloglás.** A debreczeni tornaegylet választmányi tagjai, a napokban ülést tartottak az ev. ref. főiskola tornatermé- ben. Az ülés legfigyelemre méltóbb tárgyát az egylet által évenként rendeztetni szokott távgyaloglás megbeszélése képezte. A Debre- czen körül eső nagyobb helységek közül már csaknem mind volt végpontja ilyen gyalog- versenyeknek, — így Böszörmény, Nánás, B.- Ujfalu, Ujfahért, Nagy-Károly, Nyiregyháza stb., — de az ideai versenypálya hosszúságá- val csak az egyezik, melyet már csaknem két évtized előtt N.-Váradra rendezett az egylet. A választmány tagjai ugyanis abban egyez- tek meg, hogy az ideai gyalogverseny vég- pontja Tisza-Füred lesz, — ahová még ilyen czélból úgy sem rándult ki az egylet. A ver- seny áldozó esütőrtökön tartatik meg.

— **„A kert“** melyet hírneves hazai mag- kereskedőnk Mauthner Ödön ad ki: április 1-én megjelent 2-ik számával a tartalom vál- tozatosságát illetőleg még érdekesebb s von- zóbb, mint a minő az első száma volt, mely- lyel a magyar irodalomban egy csapatra ki- vívta a polgárjogot. Kertészettel foglalkozóink csak most látják be, midőn „A Kert“ prakti- kus irányban szerkesztett lapjait forgatják, hogy ezideig minő hasznos utmutató nélkül foglalkoztak tárgyukkal: a kertészettel! — Mauthner Ödön hazafias missiót teljesít, midőn egyrésztől fajtiszta kitünő magot ad, de más- részről „A Kert“-ben meg is magyarázza mi- ként tereljük kertészetünket a haladás és fellendülés ösvényére? Ne kertészkedjünk, míg „A Kert“-et át nem lapoztuk!!! A kia- dóhivatal (Andrássy-ut 23.) mutatványszámot kívánatra ingyen küld.

Színház.

Ha a renező lumpolt.

Ripacs komédiások történetében esett meg a következő érdekes kis epizód, mely ér- demes a feljegyzésre.

K a c z o r u r, a ki operette buffó, alka- lomadtán lyrai szerelmes és r e n d e z ő, hi- vatásának tetőpontján áll, még akkor is, — ha az asztal alá leiszszá magát.

Ez a sajnálatos körülmény még sajnála- tosabb véletlen folytán ismétlődött rajta egy izben s a falusi kis-vendéglő n a g y-termé- ben teljes odaadással mulattak még regggel 8 órakor is.

Ekkor jutott eszébe a mi rendezőnknek, hogy próbája van. Fölhajtott még egy pohár bort s rohant a színházba.

A személyzet már türelmetlenül várta. Megkezdték a próbát, de K a c z o r uramat nagyon bosszantotta, hogy ott kellett hagynia a jó mulatságot s mindenképpen bele akart kötni valamelyik színészbe, hogy félbe kell- jen a próbát szakítani.

— Hallja maga, ne azon az ajtón jöjjön be, hanem a másikon menjen ki.

— Oh! persze! kiáltott vissza a meg- szólított. Majd ha fagy! Nekem így esik jól, hát így csinálom.

— Miféle hang ez?! Azt hiszi talán, hogy ön a r e n d e z ő?

— Oh, nagyon jól tudom, hogy az nem vagyok.

— No, hát akkor hogy mer úgy ordi- tani, mint egy — o r o s z l á n? . . .

* **Arany ember.** A szombati estét P e t h e s Imre mélyen átgondolt alakítása a Ti- már szerepében és T a p o l e z a y ezuttal a tavalyinál sokkal értelmesebben kidolgozott Krisztyán Tódorja tették értékessé. Atháliát Ar dai Ida, Timeát C s e r n i Berta, Terizát B á c s n é alig felépülve betegségeiből ját- szották el bizonyára ezokból kevésbé szi- nezve mint egyéb alakításaikban szokták. — Noémiben B a j n ó c z y Valéria igyekezett tetszeni és nem egészen sikertelenül.

* **Papa felesége.** Francia bohózat itt- ott szellemes ötletekkel és mulattató helyze- tekkel. Megnézték sokan egy vasárnap mi- nt hétfőn és nem is bánták meg. T a p o l e z a y kitünő szerephez jutott az atya és fiu kettős alakjában, kitünően meg is játszotta. E da- rabban T i s z a y n é mindig kedves játéka- ban is volt alkalmunk megint gyönyörköd- hetni, a zajos tapsok, melyekben bőven része volt, bizonyíthatják, mennyire szereti őt a közönség színpadunkon látni.

* **Eleven ördög.** Konti első de azért a többiek mögött nem álló műve kitünő elő- dásban került volna színre, ha a karszemély- zet teljes lett volna és kellően be is tanítá- tott volna. Így csak a szép melodiák és a fő- szereplők pompás játéka maradt meg, de az is elég volt, hogy a szerdai estét a kellemo- sebbek közé számítsuk. M a r g ó Zelma (Letoziéret vizomte) és P e t h e s n é (Mari- anne) valamint Nyilassi (tanácsos) és K r é m e r (szabó) vetekedtek kedélyességben és elevenességben egymással. A Sophokles- in- duló nagyon jól ment és megismételték.

* **A hollandi apród.** Helyi szerző első műve. Csak hogy a helyi szerző országoz nevű író és a kezdőmű komoly munka. K a l o c s a Róza igazgatónő eddigi író hírnevét még emelni fogja ez érdekesítő, szép magyaros nyelvzetű és hatásos jelenetben bővelkedő darab, melynek igen jól megválasztott tárgyát III. Napoleon életének azon időszaká adja, a midőn a francia királyság alatt bujdosva, Spanyolországban Theba Eugénia grófnővel megismerkedik apród minőségben. A közön- ség mindkét estén megtöltte a nézőtér — és minden felvonás után zajos tapsokkal és ki- hívásokkal tüntette ki a szerzőt, ki azonban nem jött a lámpák elé. A czimszerepben T a p o l e z a i, mint szerelmes, méltán sorakozik Tapolezaihoz a bonvivanhoz és Tapolezaihoz a jellemszínészhez. Sokoldalú, de tehetsége és törekvése oly nagy, hogy mindenütt kitünő nyújt. M a r g ó Zelma aratta mellette a leg- többet sikert élénk, pajzán játékaival és jól elénekelt dalaival. K o z m a is szépen éne- kelt. C s e r n i Berta és R ó z s a h e g y i ér- demelnek még különös kiemelés. A darab megérdemli, hogy műsoron maradjon.

* **Vasgyáros.** P u l s z k y n é M á r k u s Emilia asszony, nemzeti művészetünk egyik büszkesége, vendégszereplését Ohnet ezen mindég hatást keltő színművében kezdte meg. Az ő Clair-je a legtökéletesebb, melyet a szerző e csodálatos alak megteremtésénél elképzelt. A nemesi gőg, de a nemes szerelem is testet öltött benne. Mellette P e t h e s ismert, szépen kidolgozott Derblay-je és C s e r n i sikerült Athénaise tüntek ki. Mou- linet visszakerült T i s z a y kezeibe, ahol jó helyen is volt.

Mág Virág.

Hasznos tudnivalók.

+ **A só hasznáról.** A só igazán nélkülözhetetlen minden háztartásban nemcsak a főzéshez, ez magától értetődik, de számtalan esetben hasznát vehetjük. Borszeszben vagy szalmiákszeszben föloldva pompás tisztító szer a zsírfoltok ellen. Ha üveg vagy porcellán-edényeket gyorsan ki akarunk hűteni, csak sósvízbe kell állítani. A petroleum sokkal fényesebben ég, ha a lámpa olajtartójába egy kávéskanál sót teszünk. Sós-eczet a legjobb tisztítója a réztárgyaknak, mint pl. hályhajtók, kilencsek stb. Ha sósvízben mossuk a fekete posztót, színét megtartja és nem zsugorodik össze. — Szalmagyékények, kosarak, székek nádfonta egészen ujnak látszik, ha sósvízzel lemoszuk. Rozsda- és tentafoltokat is eltávolíthatunk, ha sót teszünk a citromlébe és azt a forró napon hagyjuk elolvadni, aztán bekenjük vele a foltokat. A szőnyegek színe is sokkal üdőbb marad, ha sóprés előtt behintjük őket nedves sóval vagy kiporolás után sósvizes ronggyal végig simítjuk. Azt már említettük, hogy sósvizes kendőbe csavart sajtmaradék is igen soká eltehető, anélkül, hogy megkeményednék.

+ **Egy új gyógyszer.** Marmonek Sándor bécsi orvos, egy új gyógyszert talált fel a fertőző betegségek ellen. Mint Párisból írják, — a „Société de Biologie“ közelebbi ülésén elmondta. — Marmonek az új gyógyszerrel (streptococcus pyogenes) végzett kísérleteiről. Először vörhenyes betegségekben próbálta ki s 46 súlyosan beteg ember közül mindegyiket sikerült kigyógyítania, tehát az új gyógyszer a vörheny ellen abszolút becsünek mondható. Marmonek dr. most más beteg (sebláz és gyermekágyi láz ellen) fogja szerét kipróbálni. Előadása után Roux dr. és Meesnikov tanár köszönetet mondottak neki előadásaért, mely hivatva van az orvosi tudományok haladását hatalmas lépéssel előmozdítani.

+ **Az alvás művészete.** Egy humanista következőket írja az alvásról: Az alvás olyan művészet, melyet virasztással meg nem lehet tanulni. Sajátságos, hogy ezt a művészetet az ember társaságban sokkal könnyebben tudja gyakorolni, mint ha magában van. A jó és nyugodt alváshoz szükséges, hogy az embernek ne legyen se pénze, sem egyéb vagyona, ne legyen borszespekuláns és ne szeressen senkit. Adám akkor aludt legjobban, a mikor még nem volt felesége s olyan jól aludt, hogy észre sem vette, a mikor az ur oldalbordájából alkotta a nőt. Jean Paul szerint az elalvást úgy lehet előidézni, hogy: elmondjuk a kis és a nagy egyszéregyet, megszámláljuk az ablaktáblákat, vagy a szőnyegek vörös pontjait. Hat hét-százszor egymásután eldudolunk egy melodiát, ez is majdnem biztos szer. Ha az ember magát is tudná untatni annyira, mint másokat, akkor az alvás nagyon könnyű volna. De látjuk éppen, hogy vannak írók, a kik fölolvasták műveiket társaságban s a társaság minden tagja elaludt, — holott otthon ezek az író urak elolvassák a munkájukat százszor is hangosan s el nem aludnának mellette. Annyi bizonyos, hogy a nőtlen emberek jobban értenek az alvás művészetéhez, mint a házas emberek s a fiatalok is jobban tudnak hozzá, mint a vénék.

Mikor és hol vannak zeneestélyek?

A „Margit“ fürdőben minden vasárnap 3 órától 6-ig, katonazene játszik.

A „Hungária“ kávéházban hetenként háromszor lesz zeneestély este 8 órától, még pedig szerdán a Magyar testvérek, szombaton Rácz Károly s vasárnap felváltva játszanak.

Az „Arany-Bika“ kávéházban hetenként két zeneestély van; hétfőn Rácz Károly, szerdán a Magyarok.

Az „Arany-Bika“ vendéglő éttermében vasárnap esténként a Magyar testvérek és Rácz Károly zenekara felváltva tartanak zeneestélyt.

Az „Angol-királynő“ vendéglőben kedden a Magyar testvérek, pénteken Rácz Károly játszanak.

A „Corsó“ kávéházban kedden, csütörtökön és vasárnap elsőrendű zenekarok tartanak zeneestélyeket.

A „Magyar-király“ kávéházban csütörtökön és vasárnap van zeneestély.

Mulatságos időtöltés.

Apróságok.

Gyanus.

A szobaczius részvétellel kérde Zizi kisasszonytól:

— Miért sir a nagysága?

— A báró... A báró...

— Elhagyta? Ah, gondoltam!

Zizi nagysám ámulva emeli könyes szemét a czius felé.

— Gondoltad?

— Éreztem, hogy hűtlenné lesz. Már nyolcz nap óta nem csókolt meg, ha elment.

Az Istvánteren.

Egy kisebb méretű Lóry találkozik a piacon egy volt kliensével. Az asszony, ki megtakarított pénzét elspeculálta, memrehányást tesz a bankárnak:

— Maga miatt vesztettem el a pénzem.

A bankár vállat von.

— Asszony, nézze csak ezeket a libákat. Sohasem voltak a börzén, mégis hogy megkopasztották őket.

Csalfaság.

A férfi rátámad az asszonyra.

— Megcsaltál! Örültem szerettelek és most kitudnik, hogy csak 5000 frt hozományod van.

Talányok.

Író-talány.

Arany, Abonyi, Ágai, Bajza, Benedek, Baksai, Balogh, Beaumarchais, Bozóky, Balázs, Bródy, Deák, Detlef, Csiky, Gabányi, Mühlbach, Szász, Gaál, Vitkovics, Rudnyánszky, Kölcsey, Pósa, Goethe, Reviczky, Verne, Shakspeare, Petőfi, Kazinczy, Jókai, Kisfaludy.

Ezen 30 író neve úgy irandó egymás alá, hogy minden név harmadik betűjét felülről lefelé olvasva egy közmondás legyen az eredmény.

Férfinév-talány.

Athanáz, Ágoston, Ámon, Dömötör, Ferencz, Frigyes, Miklós, Milán, Miksa, Rafael, Sándor, Tivadar, Teotim.

Ezen 13 férfinév úgy irandó egymás alá, hogy minden név harmadik betűjét olvasva felülről lefelé, egy történetirónak neve legyen olvasható.

A lapunk mult számában közölt számrejtvény helyes megfejtése:

„Fiacskaim szeressétek egymást.“

A helyes megfejtők közül a nyereménykönyvet Marilitt E.-től: Aranyhaju Böske című regényt Kádár Piroška nyerte.

Helyesen megfejtették: Horváth Jolán, Kormos Mariska, Nyitrai Lajos, Márton Imre, Kádár Piroška (nyertes), Némethi Sándor (Ny. Megyes), Rosenfeld Jenni, Fehér József (Tákos), Krausz Mór, Tóth Kálmán, Stern Irén, Kabai József, Klein Emma.

Szerkesztői üzenetek.

N. Sz. R. H.-M.-V. Az újabb beküldött dolgozatokat köszönettel vettük s igyekszünk azokat már a jövő számtól kezdve felhasználni. Lapunk kiadóhivatala intézkedett, hogy a lap a jelzett címre pontosan elküldessék.

Hatóságilag engedélyezett önkéntes

VÉGKIÁRULÁS!

Széchenyi-utca elején, a báró Podmaniczky-házban évtizedek óta fennálló üzlettemmel betegség miatt felhagyni kénytelenítettvén: van szerencsém a t. közönség tudomására juttatni, miszerint az üzletben levő

arany- és ezüst ekszereket,
FÉRFI és NŐI
arany és ezüst órákat

tetemesen leszállított árak mellett kiárulom.

Midőn ezen kedvező bevásárlási alkalmat becses figyelmökbe ajánlom — vagyok

teljes tisztelettel

Lőrincsák László

ékszerész.

KÖSZÉNKÁTRÁNYT

legjobb minőségben

zsindegy- és deszkatető be-
huzására, mely által azok tartós-
sága kétszerte hosszabb, továbbá
csulapok, melyek a földbe ásat-
nak, kerítések s gazdasági esz-
közök befestésére hordókban a
50 egész 250 kiló súlytartalommal;
továbbá saját gyártmányu

COAKSOT

(pirszén) kovácsok és lakatosok ré-
szére ajánl jutányos ár mellett

a légszeszgyár igazgatósága,
DEBRECZENBEN.

HUSVÉTI

BOROK és SZILVORIUM.

Van szerencsém a t. cz. közönséget értesíteni, hogy legjobb minőségű

husvéti
bel- és külföldi BOROKKAL

szolgálhatok.

Nagyobb mennyiség vételénél tetemes árleengedést nyújthatok.

Azon kellemes helyzetben vagyok továbbá, hogy a legjobb minőségű husvéti szilvoriumot a legolcsóbb árban számíthatom.

Rendelmények 2 litertől kezdve díjmentesen házhoz szállíttatnak.

Megrendelések telefonon (177. sz.) is eszközölhetők.

A n. é. közönség b. pártfogását kérem,

kiváló tisztelettel

Markovics Sámuel

Piacz-utca 2082. a megyeházzal szemben.

Képes árjegyzék:

- a) harmonikáról;
- b) mechanikai zenélő-művekről és zenélő dísz tárgyakról;
- c) minden egyéb hangszerekről, hangszerkellékekről és hurokról külön kiadásokban ingyen és bérmentve küldetik.

Javítások pontosan teljesítettek.

Ócska hangszerek becseréltettek.

Sternberg A. és Testvere

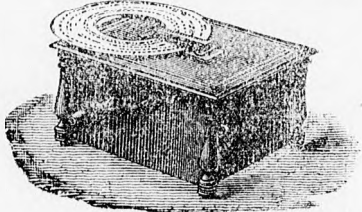
es. és kir. szab. hangszer-ípar
Budapest VII. k. kerépesi ut 36
Saját gyártmánya, mindenemű hang-
szerek és azok kellekei és alkate-
szel. Mindennemű hangszerek és ze-
nelőművek javítása és hangvétel-
szárazzerű pontossággal teljesítés.

A „Columbus” czimbalomverőfej megszünteti az eddigi pamutozást és czéppízást, erős és csengő hangot nyerünk általa. Minden verőre bárki páhuzhatja és mindenkor le is húzhatja. Sohasem pusztul el. Ara a verőpál-czákkal együtt az utóbbiak minősége szerint 1.50, 2.—, 2.50, 3.—és 3.50. Külön a „Columbus” verőfej párja 1.— frt.

Legujabb! Legujabb!

INTONA

Elpusztíthatlan aczélszaggokkal, változtatható ércjátéklapokkal és korlátlan műsorral.

Ezen új találmányu hangszerevel minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül száz meg száz tetszés szerinti zenedarabokat lehet játszani. Ara 12 frt, a kótalapok drbjá 30 kr. Megrendelések az árak előleges beküldése mellett vagy utánvétellel teljesítettek.

HIRDETÉSEK

a **DEBRECZENI LAPOK** részére felvétetnek a kiadóhivatalban,
Széchenyi-utca, 1813. szám alatt.

101
1895.

Építési árlejtési hirdetmény.

A debreczeni izraelita hitközség N.-Várad-u. 2204. és 2205. sz. telkeire egy új templom állítandó fel, mely építménynek költségvetésileg megállapított építési összege: **100956 frt 99 krajczár.**

Ezen építési munka biztosítására ezenel zárt írásbeli ajánlat versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy 5000 frt bántpénzzel ellátott zárt ajánlataikat **f 1895. évi április hó 27 ik napjának délutáni 5 óraig** Reichmann Ármin hitközségi elnök urhoz nyujtsák be. Későbbben érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Pályázónak az ajánlatban ki kell jelenteni, hogy tervrajzot, a költségvetést és szerződési feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti.

Az építésre vonatkozó tervek, részletes vállalati feltételek és költségvetések a **jegyzői irodában** (Szt.-Anna-utca 2543 sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők, vagy pedig vállalkozók költségén **Burger D. József jegyzőné!** másolatban megszereshetők.

A beadott ajánlatok **1895. április hó 28 án d. e. 10 órakor** fognak a hitközségi tanácssteremben nyilvánosan felbontatni.

Megjegyeztetik, hogy a beérkező ajánlatokat illetőleg a szabad választási jogot, az összegre való tekintet nélkül alólirott előljáróság magának fentartja.

Debreczen, 1895. márczius hó 28.

A debreczeni izraelita hitközség előljárósága.

A legízletesebb, egyedül egészséges és egyszersmind a legolcsóbb pótlék a babszemű kávéhoz.

Egyedül egészséges pótszer a babszemű kávé helyett. Nőknek, gyermekeknek, betegeknek orvosilag van ajánlva.

KATHREINER FÉLE

KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉ.

DISZOKLEVÉL

1891-1894

8 ARANY EREM.

Óvatosság: Csak a „Kathreiner” névvel ellátott eredeti-csomagokat kérjük és fogadjuk el.

VEDŐJEGY.

Legisztább természetes gyártmány egész szemekben.

Hozzávegyítések általi hamisítás tehát ki van zárva.

Mindenütt kapható: 1/2 kiló 25 kr.

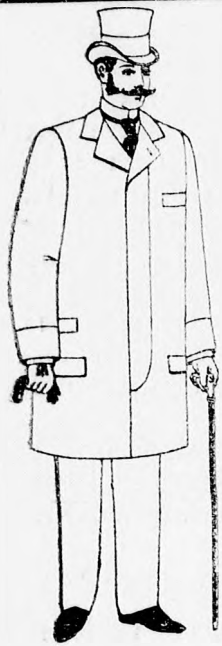
Üzlethelyiségünket

aprilis havában

Löfkovits Arthur ékszerész ur helyiségébe helyezük át,
ezen okból a raktáron lévő összes áruinkat

rendkívül olcsó áron árusítjuk el.

STEINER és WITTMANN.

Felöltöktisztá gyapju szövetből 11 frt, fekete Kamgarn vagy Cheviotból 13 frt, vízmentes Havelockok 10 frtért kaphatók

Neumann M.

budapest-bécsi cég-nél Debreczen, fő-tér, a magy. kir. postával szemben. Vidéki megrendelések utánvét mellett eszközöltetnek. Meg-nem felelő árak szívesen kicseréltetnek. (1)

Phönix-hajkenőcs

a Stuttgarteri egészségügyi és betegápolási kiállításon 1890-ben díjat nyert. Orvosi vélemény és ezer hálairat szerint az egyetlen reális és ártatlan szer, hogy uraknak és nőknek teljes üde hajzatot növeszteszen; igen fiatal uraknál erős hajszót növeszt. Sikerért és ártatlanságért jóállás. Egy tégely 80 kr., postai küldemény vagy utánvét 90 kr.

K. HOPPE, WIEN, XIV., Schwefelergasse 12.

Rosenzweig B. és társa
villanyos műszaki gyára
nagyban — kicsinyben

Budapest VIII., József-körut 30—32.

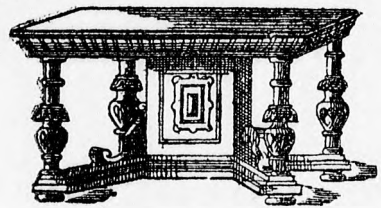
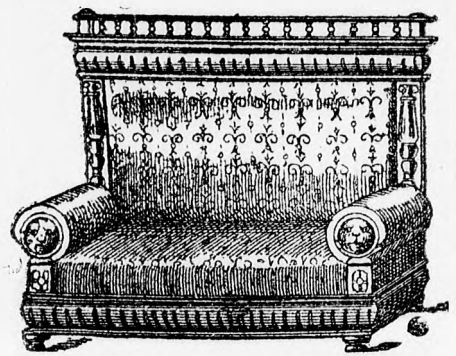
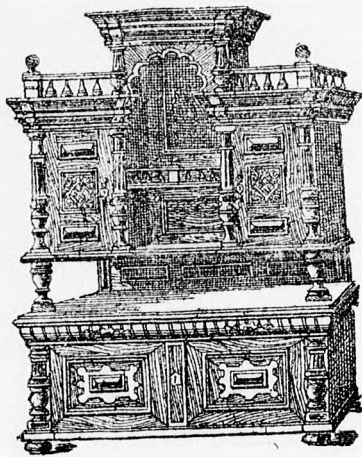
Ajánlják magukat házi távirdek, telefonok, villámhárítók, valamint villamos világítás berendezésére a legmértékesebb árak és több évi kezesség mellett. Ugyazint eladása és szétküldése az összes elektro-technikai cikkeknek legolcsóbb gyári áron.

Mindenemű javítások elfogadtatnak
Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

ALAPITTATOTT 1875.

Butorvásárlók figyelmébe!

Legnagyobb és legolcsóbb butorforrás.

Saját gyárműnyu butor.

Jótállás mellett.

RAKTÁR: Piacz-u. 2083. GYÁRHELYISÉG: Piacz-u. 1973.

Val szívesen a t. c. közönségnek tudomására hozni, hogy a volt m. szigeti butorgyáramat beszünttettem és azt ide Debreczenbe áttettem, melyt nagyon erővel itt tovább folytatok.

Gyáram a legczelzetűbb újításokkal lévén berendezve, azon kellen es helyetben vagyok, hogy a butoripar terén a legolcsóbb menő igényeknek is könnyű szerezni megfelelelhetek. már annál is inkább, mert tudvalevőleg Máramarosból, hol a legjobb fa található, szereztem be száraz fa anyagomat. Gyári raktáramban nagy választékban van készlethen mindenemű berendezés, szállodák, megárházak és egyéb intézetek számára, a legegyszerűbb butordaraloktól kezdve a legfinomabb művészeti kivite és asztalok, kárpitos s. b. iparcikkig a legkülönbözőbb stýlben.

Midőn szívesen berendezett butorraktáram szíves megtekintésére a n. é. közönséget felkérem, maradok szíves jóindulatu támogatását kérvé

kiváló tisztelettel

SCHWARCZ VILMOS

butorgyáros és díszítő.

ALAPITTATOTT 1875.

SARG-féle egészségügyi hatásagilag megvizsgált

(Bizonyítvány Bécs, 1887. Julius 3.)

sok millió-szor

kipróbált, jónak bizonyult s fogorvosilag ajánlott, egyszersmind

a legolcsóbb fogtisztító- és fenntartó szer.

Mindenütt kapható.

Nyomatott 1895. Kutasi Imre kö- és könyvnyomdájában.